

Futsal

Jan Kresta
a kolektiv

 GRADA®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umisťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Děkujeme figurantům Aleši Fialovi a Jiřímu Bázlerovi.

Jan Kresta a kolektiv

Futsal

Spoluautoři Petr Fousek, Ota Stejskal, Michal Stříž

Odborní recenzenti doc. PaedDr. Rudolf Psotta, Ph.D., PhDr. Mario Buzek, Csc.,
PaedDr. Ladislav Bláha, Ph.D. (kap. 7), doc. RNDr. Evžen Amler, CSc. (kap. 6)

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel. +420 220 386 401, fax +420 220 386 400
jako svou XXXX. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdaléna Jimelová
Sazba Jan Šístek
Fotografie Jan Kresta, Petr Havlík
Fotografie na obálce Petr Havlík
Návrh a grafická úprava obálky Grafické studio Hozák

Počet stran 112
První vydání, Praha 2009
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
Husova ulice 1881, Havlíčkův Brod

© Grada Publishing, a.s., 2009

ISBN 978-80-247-2534-5 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-6170-1 (elektronická verze ve formátu PDF)

© Grada Publishing, a.s. 2011

Obsah

► Grafické značení	6
► Předmluva	7
► Úvod	8
► Charakteristika futsalu	9
► Historie	13
Historie ve světě	13
Historie v českých zemích	16
► Současnost	19
Instituce a soutěže v ČR	19
Futsal na školách	22
Mezinárodní instituce a soutěže	23
► Pravidla a rozhodování hry	25
Základní pravidla	25
Rozhodování hry	31
► Rozbor obsahu hry	37
Herní činnosti jednotlivce	38
Herní kombinace	80
Herní systémy	85
Standardní situace	100
► Trénink ve futsalu	103
Východiska přístupu k futsalovému tréninku	103
Úvod do teorie futsalového tréninku	104
Jak začít hrát futsal FIFA	106
► Závěr	108
► Literatura	109
► Seznam použitých zkratk	111

Grafické značení

Útočník

Útočník s označením

Brankář

Obránce

Obránce s označením

Clona

Střelba

Vedení míče

Let míče

Zpracování míče

Pohyb hráče

Míč

Předmluva

Vážení příznivci futsalu,

dovolte mi, abych publikaci, která se vám dostala do ruky, uvedl několika větami. V současnosti se český, evropský i světový futsal FIFA nachází ve fázi dynamického rozvoje. Pravidelně se konají národní soutěže v desítkách států po celém světě, obdobně se konají pravidelná mistrovství Evropy i světa, klubové soutěže pro mistry jednotlivých zemí. Rozběhly se i soutěže žen a mládeže. Každým rokem přibývá aktivních družstev, která se chtějí podílet na soutěžích. FIFA, UEFA i ČMFS výrazně podporují všechny oblasti rozvoje této sportovní hry, počínaje organizací soutěží, rozvojem zázemí, unifikací norem, tréninkem apod. Dokonce se objevují snahy pokusit se prosadit futsal do programu olympijských her.

Česká republika se může pochlubit výraznými úspěchy na mezinárodním poli. Například medailí z mistrovství Evropy v roce 2003, účastí na světových šampionátech, úspěchy ve Futsal cupu – období fotbalové Ligy mistrů. Někteří naši špičkoví hráči okusili profesionální futsal v Rusku (Roman a Michal Marešovi, Jan Klíma), v Chorvatsku (Řešetár), v Polsku (Janovský, Polášek), v Anglii (Lalák) atd., kde svými výkony dělali nejen dobrou reklamu české futsalové škole, ale přinesli také do našeho futsalu nové trendy.

Chceme-li udržet se světovou špičkou krok, musíme investovat do budoucnosti, tj. do výchovy mládeže, zkvalitňování přípravy trenérů, do rozvoje veškerého zázemí, do propagace apod. Rádi bychom náš krásný sport také přiblížili široké veřejnosti a školám, protože se jedná o vhodnou rekreační pohybovou aktivitu. Tato publikace by k tomu měla přispět. Přináší ucelený pohled na náš krásný sport. Autorský kolektiv se ve futsalovém prostředí aktivně pohybuje po několik let a já věřím, že se jim dílo podařilo ku prospěchu českého futsalu FIFA.

Mgr. Otakar Mestek,
předseda komise futsalu ČMFS

Úvod

Dostává se vám do rukou první a dosud jediná publikace pojednávající o dynamicky se rozvíjejícím sportovním odvětví, které se vyvinulo z fotbalu – o futsalu FIFA. Jejím cílem je představit futsal FIFA z komplexního pohledu, zařazuje jej do systému sportovních her, srovnává s ostatními formami fotbalu, charakterizuje jej, uvádí vás do jeho historie i současnosti. Ať už jste laik, učitel tělesné výchovy či fotbalový, popř. futsalový trenér, naleznete zde informace o pravidlech, herních činnostech jednotlivce, herních kombinacích a systémech, kondiční přípravě a soutěžích v tomto sportovním odvětví. Text je doprovázen obrázky, schémata a tabulkami.

K napsání této knihy nás vedlo několik důvodů. Především ten, že v současné době není k dispozici žádná česky psaná publikace, která by se tímto tématem uceleně zabývala. S rozmachem sportovního vysílání se na televizní obrazovky dostává i futsal FIFA, a ne každý sportovní divák je futsalově tak znalý, aby si toto odvětví užil bez patřičných informací.

Ve futsalovém prostředí se pohybujeme už dlouhou dobu, známe ho a jsme tedy schopni odborně a fundovaně představit informace jak teoretického, tak praktického rázu. Rádi bychom poděkovali Komisi futsalu Českomoravského fotbalového svazu v čele s Mgr. Otakarem Mestekem za spolupráci a „posvěcení“ publikace, dále pánům Miroslavu Maurerovi, Evženu Amlerovi, Antonínu Hercogovi, Janu Horovi, Aleši Fialovi, Jiřímu Bázlerovi, Václavu Svobodovi, Antonu Lednickému a všem dalším, kteří se na vzniku knihy podíleli.

Autoři

Charakteristika futsalu

Futsal FIFA je sportovní kolektivní hra brankového typu. Cílem každého ze dvou družstev, které proti sobě v utkání nastupují, je dosáhnout společným předmětem, tj. míčem, branky (gólu) podle pravidel. Družstvo, které dá více branek, je vítězem. Takto by mohla znít definice futsalu FIFA, nicméně je třeba si ujasnit, co opravdu futsalem FIFA je a co není.

Jedná se o sportovní hru (futsal FIFA má svá oficiální pravidla, instituce, které jej zastřešují, soutěže), která může na první pohled vypadat jako „fotbal v hale“. Dalo by se říci, že i to je pravda. Futsal FIFA jistě z fotbalu vychází, ovšem obdobně jako jeho další modifikace, např. sálová kopaná-futsal, beach soccer (plážová kopaná), minifotbal, halový fotbal, malá kopaná atd. Pro určení toho, co futsalem FIFA je a co není, je nutné uvést některé souvislosti a informace také o jiných zmíněných sportovních odvětvích, respektive „formách“ fotbalu, které futsal FIFA doplňují.

Sálová kopaná-futsal je zastřešená Světovou federací sálového fotbalu (AMF, dříve FIFUSA) a Evropskou federací sálového fotbalu (UEFS). V České republice jsou to dokonce dvě organizace, a to Česká federace sálového fotbalu-futsalu (ČFSF) a Svaz sálového fotbalu ČR – futsalu (SSF ČR). Hraje se v počtu čtyři hráči v poli a jeden brankář (s možností letmého střídání dalších), hřiště má maximální rozměry 40 m na délku a 20 m na šířku, míč o velikosti 58–60 cm na obvodu je uzpůsoben tak, aby se po pádu z výšky 2 m odrazil maximálně 30 cm. Branka měří 3 m na šířku a 2 m na výšku. Hrací doba je rozdělena na dva poločasy čistého času, každý trvá 20 minut, s přestávkou maximálně 10 minut. Pravidlo o ofsajdu zde neplatí (ČFSF, 2007).

Beach soccer neboli plážová kopaná je v ČR hrána pod patronací Asociace plážové kopané – Beach soccer Czech Republic (BSCR), která spolupracuje s ČMFS. Světové soutěže organizuje FIFA, která spolupracuje s Beach soccer world wide (BSWW). Hraje se v počtu čtyři hráči v poli a jeden brankář (s možností letmého střídání dalších) na písčité hrací ploše o maximálních rozměrech 37 m na délku a 28 m na šířku, se speciálním míčem o velikosti 68–70 cm na obvodu, který je odolný proti vodě. Rozměr branky je 5,5 m na šířku a 2,2 m na výšku. Hrací doba je rozdělena na tři třetiny, z nichž každá se hraje 12 minut, s přestávkami maximálně 3 minuty. Pravidlo o ofsajdu zde neplatí (BSCR, 2007).

Minifotbal je formou klasického fotbalu pro nejmladší registrované hráče v kategorii 6–10 let. Jedná se o fotbal přizpůsobený uvedené věkové kategorii a je zastřešen Českomoravským fotbalovým svazem (ČMFS). Vychází se ze zkušeností,

že po úpravě pravidel fotbalu jsou hráči minifotbalu daleko častěji ve styku s míčem, mají možnost více spolupracovat, protože hrají na menším prostoru apod. Počet hráčů je sedm v poli a jeden brankář (s možností letmého střídání dalších). Hrací plocha má rozměr jako polovina hrací plochy fotbalu. Vně této hrací plochy se praporky vyznačí branková území. Hraje se míčem velikosti č. 4. Hrací doba je dva poločasy hrubého času, každý po 25 min, s desetiminutovou přestávkou. Platí obecná pravidla fotbalu, kromě pravidla o ofsajdu (ČMFS, 2007).

Malá kopaná je další formou fotbalu. Jedním z největších center malé kopané je v ČR Praha, kde je tato forma hrána pod názvem Hanspaulská liga. Zastřešující organizací je Pražský svaz malého fotbalu (dále PSMF). Malá kopaná se hraje v počtu pěti hráčů v poli a jeden brankář (s možností střídání dalších), na hřišti o maximálních rozměrech 54 m na délku a 30 m na šířku, s míčem velikosti č. 5 (jako na fotbal), popř. č. 4. Branka má rozměry 3 m na šířku a 2 m na výšku (popř. 3,8 m na 2,25 m). Hrací doba je rozdělena na dva poločasy hrubého času, každý po 30 minutách, s přestávkou maximálně 5 minut. Pravidlo o ofsajdu zde neplatí (PSMF, 2007).

Halový fotbal je v podstatě malá kopaná, která se hraje ve sportovních halách, většinou v zimním období, kdy je vhodným doplňkem tréninkového programu fotbalových družstev. Podstatou jsou pravidla fotbalu aplikovaná do haly, tj. dle konkrétních podmínek (velikost haly, věk hráčů atd.). Řídící orgán soutěže vždy rozhodne o přesném znění pravidel. Často bývají využívána některá pravidla z futbalu FIFA, sálového fotbalu-futsalu aj. V ČR probíhají v zimním období pod záštitou ČMFS mládežnická mistrovství a turnaje. Velmi oblíbená je tato forma kopané v podstatě už jen v německy mluvících zemích (Německo, Rakousko, Švýcarsko), kde se hraje na hrací ploše ohraničené mantinely, které jsou společně s brankami 5 × 2 m hlavním odlišujícím faktorem od jiných modifikací fotbalu v hale.

Další modifikace fotbalu jsou možné a realizují se jak v ČR, tak ve světě (např. 6+1, 7+1, indoor soccer v Americe a Kanadě aj.), nicméně jejich determinace jako sportovních her je přinejmenším diskutovatelná.

Futsal FIFA byl v ČR původně známý pod názvem *malý fotbal*. Ve světě se dříve používalo anglické označení Five-a-Side Football. Futsal FIFA je tedy sportovní hra zastřešená mezinárodními organizacemi FIFA, UEFA a v Čechách ČMFS. Za upozornění stojí, že futsal FIFA je velmi podobný sportovnímu odvětví – sálové kopané-futsalu, o čemž vypovídá i společné slůvko futsal v názvech obou odvětví (důvody jsou vysvětleny v dalších kapitolách). Dále budeme používat označení „futsal“ pouze v souvislosti s naším sportovním odvětvím – futsalem FIFA (futsalem tedy míníme v naší publikaci futsal FIFA). A právě o této sportovní hře bychom vás rádi informovali podrobněji.

